

شاعر آیینی
باید دین شناس باشد

گفت و گو با میثم نادری
مداح و شاعر اهل بیت (علیهم السلام)
صفحه ۷

شماره ۴۶ • سه شنبه ۲۱ شهریور ۱۳۹۶ • ۲۱ ذی الحجه ۱۴۳۸

عبور از دنیا و تعلقات
آن رمز ورود به کربلاست

حجت الاسلام مهدی شریف
کارشناس معارف اسلامی
صفحه ۲

www.gudsonline.ir

چهارده

ضمیمه هفتگی روزنامه **قرن**
ویژه هیئت ها و محافل مذهبی

مَصْحُوفَاتُ الْمَدِينَةِ
مَدِينَةُ الْمَدِينَةِ
مَدِينَةُ الْمَدِينَةِ

مداح باید خودش را از حاشیه ها دور نگه دارد

گفت و گوی «چهارده»

با امیر عباسی که معتقد است مداحی باید
در مسیر اهداف انقلاب باشد

صفحات ۴ و ۵

جواد محقق، مدیر گروه کودک و نوجوان جایزه دعبل با اشاره به خلأ شعر عاشورایی کودک و نوجوان گفت: «معمولاً این طور نیست که یک شاعر مثلاً ۱۵ شعر برای عاشورا یا هر موضوع دیگری بگوید، مگر اینکه پس از سال‌ها شاعری تمام شعرهای مربوط به آن موضوع به این حجم برسد در شعر بزرگسال هم تقریباً همین طور است. یعنی نداشتن کتاب شعر عاشورایی برای کودک یا نوجوان تقریباً طبیعی است مگر اینکه گردآوری از آثار شاعران باشد. طرح اتفاقات عاشورا آن هم برای کودکان به گونه‌ای که هم روح خشونت نباشد و هم روح کودک را از زده نکند کار ساده‌ای نیست. فجاج عظیمی که بعد از هزار سال لشک بزرگسالان را درمی‌آورد با کودکان چه خواهد کرد؟ پس چگونگی طرح عاشورا برای کودکان اصلاً آسان نیست و باید به همه ابعاد تأثیر گذاری روحی و روانی قضیه توجه کرد».

فرجام نیک با پرهیز کاران است

سوره مبارکه بقره

«اگر آنها ایمان می‌آوردند و از محرمات الهی پرهیز می‌کردند، از جانب خدا به پاداشی بهتر از منافع سحر دست می‌یافتند. ای کاش این حقیقت را درمی‌یافتند.» (آیه ۱۰۳ سوره بقره)

آب را که از پارچ داخل لیوان بریزید، همزمان حباب‌های ریز و درشتی شکل می‌گیرد که با شتاب بالا می‌آیند و در زمان کوتاهی از بین می‌روند چرا که درون آنها هواست و برای همین به خودی خود متلاشی می‌شوند. هوا و هوس از انسان‌ها شخصیتی حساب‌وار می‌سازد. انسان ممکن است با هوا و هوس در شرایطی بالا بیاید و چندصباحی نام و عنوان پیدا کند و سر زبان‌ها بیفتد اما هوا و هوس نه تنها انسان را به گل مراد خود نمی‌رساند بلکه به برگی از گل هم دست پیدانمی‌کند. برای همین خدا در قرآن فرموده: «فرجام نیک و پایان خوش از آن مردم هوسباز نیست بلکه از آن اهل تقوا و پرهیز کاران است».

عبور از دنیا و تعلقات آن رمز ورود به کربلاست

حجت‌الاسلام مهدی شریف، کارشناس معارف اسلامی

درواقع عاشورا صحنه تقابل دنیاپرستان و خداپرستان است و گوشه گوشه آن صحرا گواه روشنی بر این مدعاست. نه تنها در کربلا بلکه در تمامی مسیر حرکت امام حسین (علیه السلام) از مکه تا کربلا این تقابل به وضوح قابل مشاهده است. بنابر نقل تاریخ وقتی آن حضرت عازم عراق شد، افراد مختلفی با او برخورد کردند و سوالات یکسانی را پرسیدند از این قبیل: «چرا می‌روید؟ کجا می‌روید؟ اگر ممکن است از رفتن به این سفر صرف نظر کنید». یکی از این اشخاص عبدالله بن عمر فرزند خلیفه دوم بود. او در برخورد با سیدالشهدا (علیه السلام) انگیزه امام از رفتن به این سفر را جویا شد. امام به او فرمود این وعده الهی است و عازم عراق هستم. عبدالله بن عمر عرض کرد اگر مقدر است از این تصمیم دست بردارید. شاید یزید عمر کوتاهی داشته باشد و خدا شما را به خواسته‌تان برساند. او جمله دیگری گفت که با پاسخ قاطع امام مواجه شد. عرض کرد من همه نگرانی‌ام این است که چهره زیبای شما با ضرب شمشیرها آسیب ببیند. امام حسین (علیه السلام) به او فرمود تا زمانی که آسمان‌ها زمین برپاست، اوف بر کلام تو! با نگاهی دقیق به بخشی از کلمات رد و بدل شده بین امام و عبدالله بن عمر متوجه تقابل تفکر توحیدی و تفکر دنیاپرستی خواهیم شد. هدف از بیان این مقدمه کوتاه این است که کسانی که می‌خواهند در ماه محرم به مقام محرمیت با سیدالشهدا (علیه السلام) برسند باید از گذرگاه دنیا به سلامت عبور کنند و وابسته به تعلقات و زیبایی‌های ظاهری دنیا نباشند. رمز توفیق اصحاب امام حسین و رسیدن آنها به عالی‌ترین مقامات معنوی در جدایی آنها از دنیا و دلدادگی‌شان به امام و حجت‌خداست. این شیفتگی آنها به آنجا می‌رسد که هیچ خواسته و دغدغهای جز یاری و نصرت امام و رضایت او ندارند. آنگاه که مسلم بن عوسجه غرق خون روی زمین افتاد، اباعبدالله (علیه السلام) سر او را به دامن گرفت. حبیب بن مظاهر نیز خود را به او رساند و به مسلم گفت من هم ساعتی بعد به تو ملحق می‌شوم و گرنه دوست دلشتم وصیتی کنی تا در دنیا برایت انجام دهم. مسلم به امام حسین (علیه السلام) اشاره کرد و گفت وصیت من این است که از این مرد محافظت کنی و جانت را فدای او کنی. بر این اساس، رمز ورود به کربلا همراهی و محرمیت با امام حسین (علیه السلام) عبور از گره‌های پریسج و خم دنیا و رها کردن تعلقات است. اگر این گونه شد آنگاه است که در آسمان در معیت امام پرواز خواهیم کرد. دهه اول محرم بهترین فرصت برای آغاز این راه به برکت عنایات سیدالشهداست. دوستان عزیز بایباید قدر این فرصت‌ها را بدانید. میباید در این ۱۰ شب اسیر مظاهر دنیا شوید. میباید در این ۱۰ شب عزای سیدالشهدا (علیه السلام) اسیر فضای مجازی شوید و از فضای حقیقی غافل شوید. در خاتمه به عنوان یادگار به برخی از اموری که موجب جدایی ما از فریب‌های دنیا می‌شود اشاره می‌کنم که توجه و عمل به هر یک از آنها می‌تواند سرعت سیر ما را در سلوک عاشورایی افزایش دهد: تلاوت قرآن، مواظبت بر نماز شب، مداومت قرائت زیارت عاشورا، حضور مستمر در مجالس عزاداری سرور و سالار شهیدان و اشک در عزای اهل بیت به خصوص سیدالشهدا (علیه السلام).

حاجیان خانه خدا قبل از ورود به مسجدالحرام ابتدا مُحرم می‌شوند. چون به خاطر حضور در آن سرزمین مقدس باید از همه تعلقات و امور مادی و عادی دست بکشند. حتی لباسشان را نیز تغییر می‌دهند و فقط از دو تکه پارچه برای پوشش خودشان استفاده می‌کنند. اینها را گفتم تا بی‌مقدمه این جمله را عرض کنم که دهه محرم فرصتی برای مُحرم شدن در عزای حسینی است تا مُحرم شویم و همنشین او در دنیا و آخرت. شاید در نگاه اول بگوییم ۱۰ روز زمانی کمی برای وصال یار است اما وقتی به گستره این فرصت نگاه می‌کنیم که آسمان‌ها و زمین را فریاد گرفته، مصمم‌تر به محرمیت با امام حسین (علیه السلام) فکر می‌کنیم در واقع خدا در این ۱۰ روز حسینی‌ها را به وسعت جهان آفرینش دارد و فضا به گونه‌ای است که هیچ کس با هیچ مذهب و گرایش فکری، نمی‌تواند خود را محروم از این سفره بابرکت و رزق معنوی بداند. اما نکته حائز اهمیت پاسخ به این سوال است که چه کنیم تا از این میهمانی بزرگ بیشتر و بهتر استفاده ببریم؟ اجازه دهید سؤالی را از یک منظر دیگر مطرح کنیم چه شد که مردم آن روزگار که اکثرشان از جایگاه و شأن فرزند رسول الله خبر داشتند حاضر شدند و فرزندان و یارانش را به مسلخ ببرند و حتی به کشته شدن عادی او رضی نشوند؟ به نظر می‌رسد پاسخ این سوال را باید در فرمایشات امام حسین (علیه السلام) در مسیر کربلا و در روزهای حضور در کربلا جستجو کرد. بندگی دنیا و دل‌بستگی به مظاهر دنیوی و داشتن دین بی‌پایه و اساس مهم‌ترین شاخصی است که اباعبدالله (علیه السلام) به آن اشاره کرده و فرموده: «به درستی که مردم بنده دنیا هستند و دین لقلقه زبان آنها شده. اینها گرد دین می‌گردند مادامی که دنیای آنها روبه‌راه باشد اما هنگامی که پای امتحان پیش بیاید، دینداران واقعی کم می‌شوند».

آتشی که هیچ وقت خاموش نمی‌شود

روح‌الله مؤید، پژوهشگر دینی

نام محرم که می‌آید عشق به اباعبدالله (علیه السلام) در وجود هر عاشقی فوران می‌کند. چنانچه پیامبر اکرم (ص) فرموده: «شهادت حسین حرارتی در دل‌ها افکنده که هیچ‌وقت خاموش نمی‌شود». اما سوال اینجاست که این ابراز محبت چگونه باشد بهتر است یا اصلاً این ابراز محبت و اقامه عزای اهل بیت (علیهم السلام) در سال‌های باشد؟ مادری را تصور کنید که کنار بدن بی‌جان فرزندش باشد. چگونه بی‌تابی می‌کند و جملاتی دلخراش می‌گوید که حرارتی از آتش وجود اوست. حال تصور کنید نشسته‌اید و روضه‌خوان از حرارت دل جملاتی می‌گوید و اشعاری می‌خواند. اینجاست که دل می‌شکند و اشک جاری می‌شود. این یعنی عشق، این یعنی عاشقی، این یعنی ابراز محبت. عزای اهل بیت (علیهم السلام) در سال‌های مختلف با هنر و سلاقی مختلف ترک، عرب و فارس به اشکال مختلف سینه‌زنی، زنجیرزنی و دیگر انواع عزاداری تبدیل شده. حال سوال اینجاست که دیگر انواع عزاداری آیا بدعت محسوب می‌شود یا نه و از نگاه دین ابرادی بر آن وارد می‌شود یا خیر؟ قبل از پرداختن به این سوالات لازم به ذکر است که بدعت به معنی هر کار نو و جدیدی نیست بلکه بدعت به معنی کار جدیدی است که به دین منتسب شود و مثلاً بگوییم این کار را از اهل بیت (علیهم السلام) انجام می‌داده در حالی که در سیره اهل بیت نبوده. نکته مهم این است که انواع جدید عزاداری نباید به دین منتسب شود و مثلاً بگوییم این عزاداری خاص را اهل بیت (علیهم السلام) انجام می‌دادند. نکته مهم‌تر اینکه وقتی می‌خواهیم برای یک پیشوای دینی اقامه عزای کنیم و شعائر دین را احیا کنیم مسلماً باید از ایزاری که مورد تأیید دین و مراجع عظام باشد استفاده کنیم و در انواع عزاداری مهر تأیید مراجع عظام را نیز لازم داریم. گاهی پیش آمده که برخی از شیوه‌های جدید عزاداری را منتسب به فعل معصوم کرده و بر آن نام «مواسات» می‌گذاریم و به سمت آن حرکت می‌کنیم که خود این کار جای بحث دارد که استنباط حکم شرعی به عهده مرجع تقلید است و ما باید مقلد باشیم. اگر شیوه خاصی از عزاداری را بخواهیم به اسم مواسات مهر تأیید برنیم این کار، کار مرجع تقلید است نه کار مقلدین. بباییم دین را مقدم بر خود بدانیم و با روشی که مورد تأیید دین و سیدالشهداست عزاداری و شعائر حسینی را احیا کنیم. در این شور حسینی هر چه شعور و معرفت بیشتر باشد، اجر کار و کیفیت کار بالاتر خواهد رفت.

بازتاب‌های «چهارده» را در اینجا بخوانید. منتظر پیشنهادها و انتقاداتان هستیم.

صورت کاغذی در ده روزنامه‌فروشی قابل خرید است و هم پی‌دی‌اف آن در فضای مجازی قابل مشاهده است. این در دسترس بودن نقطه عطفی است که در رسانه‌های امروز وجود دارد.

«مر تفضی حسینی زاده:» در «چهارده» توازن میان پرداختن به مداح و شاعر جوان و پیرغلام را برقرار کرده‌اید. تشکر می‌کنم که هم می‌توانیم از تجارب بزرگان استفاده کنیم و هم با استعدادهای نو و نسل جدید آشنا شویم.»

«علیرضا فلاح ۷۹:» از نکاتی که در هفته‌نامه «چهارده» دیدم عدم برخورد سفارشی با افراد را در هفته‌نامه «چهارده» دیدم. امیدوارم این مسیر ادامه پیدا کند و در جلوگیری از تشدید آسیب‌های هیئت‌ها تأثیرگذار باشد.

«میراد:» هفته‌نامه «چهارده» کار خودش را در مسیر خوبی دنبال می‌کند و مطالب متنوع و کوتاه و گرافیک خوب در طراحی صفحات باعث می‌شود حوصله ما از مطالعه آن سر نرود و ضمن دریافت اطلاعات کاربردی متنوع، از طراحی صفحات هم لذت ببریم.»

«یا حسین یا حسین:» جای چنین نشریه‌ای که بیانگر مسائل، مشکلات و نکات کاربردی پیرامون هیئت‌های مذهبی کشور است خالی بود.»

«عمو جاهد ۱۱۰:» یکی از نکاتی که خوشبختانه شاهد آن هستیم این است که «چهارده»، هم به

حسین سازور: تقویت هیئت‌های مذهبی و وظیفه شمامست

بهترین توصیه من به شما این است که کارهای رسانه‌ای را جهت‌دار انجام دهید و جهت‌تان را گم نکنید. لزومی ندارد که به هر مطلبی از هر هیئت و مداح و سخنرانی بپردازید. در واقع شما افراد را ترغیب و تشویق می‌کنید که اگر تاکنون ۱۰ مخاطب داشته‌اند، از امروز با تبلیغ شما به ۲۰ و بیشتر برسند. کار شما باید در جهت اعتلا و تقویت هیئت‌های مذهبی و به اهتزاز درآوردن پرچم امام حسین (علیه السلام) بر فراز جوامع اسلامی باشد.

حسن رحیم‌پور ازغدی در هشتمین روز از دهمین دوره آموزشی فرهنگی اندیشه‌های آسمانی در مشهد مقدس با بیان اینکه معابد در ادیان مختلف تکبیدی و یک‌کاره هستند و تنها در اسلام است که مسجد مرکز زندگی است، گفت: «مسجد در اسلام تنها یک ساختمان مقدس نیست بلکه مرکز همه چیز است. مسجد کانون تمدن‌سازی، مرکز تعلیم و تربیت، مشاوره، مرکز دفاعی، امنیتی و نظامی برای عزت و آرامش جامعه اسلامی است. مسجد مرکز گفت‌وگو بین ادیان و مذاهب مختلف، کانون روابط بین‌الملل، مدرسه و دانشگاه است. مسجد در اسلام، خانه مردم، پناهگاه فقرا، دادگاه برای دفاع از مظلومین، پادگان و دانشگاه است. احترام به مساجد به معنای ساخت مساجد گران نیست، مساجد نیاز به شکوه مادی ندارند.»

یادگار پنهان

مرکز فعالیت‌های هیئت عشاق الائمه در مسجد پنهان چی است

این هیئت یادگار شهداست

امیررضا سجادیان

مسجد بهشت روی زمین و تنها مکانی است که انسان با حضور در آن به ساحل آرامش و اطمینان می‌رسد؛ مکانی که با حضور در آن می‌توان پله‌های ترقی را طی کرد. آشنایی بیشتر با این مکان مقدس و شناخت ویژگی‌ها، احکام و مسائل پیرامون آن به فرد کمک می‌کند با نگاهی عمیق‌تر در این مکان حضور یابد. از آنجا که اسلام دین انسان‌سازی است و هدف از تعلیم دینی ساختن و تربیت انسان‌هاست، همه ابزارها و امکانات در این جهت به کار گرفته می‌شوند. مسجد نیز با داشتن جایگاهی بس رفیع در فرهنگ اسلامی خود مکانی برای ساختن و تربیت انسان‌هاست. نگاهی که حسین باقری به برگزاری هیئت‌ها در داخل مساجد دارد و معتقد است نقش مسجد در مقابله با تهاجم فرهنگی حیاتی است؛ «مساجد مانند یک دانشگاه افسری هستند که افسران جنگ نرم در آن تربیت می‌شوند. در واقع نقش مسجد تقویت و تحکیم باورها و معارف اسلامی است. با این تفاسیر شایسته است هیئت‌ها در مساجد برگزار شوند به شرط اینکه بزرگ‌ترها و جوان‌ها همکاری تنگاتنگی با هم داشته باشند». در این شماره مشروح گزارش «چهارده» از هیئت عشاق الائمه را که یادگار شهدای مسجد پنهان چی و تلاش جوانان این مسجد است با ما مرور کنید.

تأسیس در سال ۶۳

یکی از فعالیت‌های بچه‌های مسجد پنهان چی که خیلی تأثیرگذار بوده و این روزها بعد رسانه‌ای خودش را دنبال می‌کند، هیئت عشاق الائمه است که به بستری برای جذب بیشتر نوجوانان و جوانان تبدیل شده. حسین باقری که چند سالی است بار سنگین مسئولیت این هیئت را به دوش می‌کشد، می‌گوید: «این هیئت در سال ۶۳ با همت عزیزی که بسیاری از آنها به درجه رفیع شهادت نایل آمده‌اند تأسیس شد.»

پایگاه اصلی برگزاری مراسم هیئت

هیئت یکی از تأثیرگذارترین و پربرکت‌ترین جاهایی است که مأمون بسیاری از جوانان به شمار می‌رود، که البته اگر مراسم در مسجد برگزار شود قطعاً تأثیرات بیشتری خواهد داشت. حسین باقری، مسئول هیئت عشاق الائمه اعتقاد دارد فعالیت در مسجد برکت بیشتری دارد. البته به شرط همراه کردن بزرگ‌ترها و کنترل کوچک‌ترها؛ «این هیئت سال‌ها به صورت سیار در منازل اهالی محل برگزار می‌شد اما توجه هیئت به برنامه‌های ویژه مسجد بود تا عموم مردم بتوانند از این فضا بهره ببرند؛ کاری که امروز متأسفانه کمتر می‌شود یا اصلاً نمی‌شود. در هر صورت از سال ۸۷ به بعد به دلیل تغییر منازل و نوع ساخت جدید حاکم بر محل و تبدیل شدن منازل قدیمی به آپارتمان‌های چند واحدی هیئت قادر به برگزاری مراسم سیار برای خواهران و برادران نبود. لذا از آن تاریخ به بعد این هیئت، مسجد پنهان چی را به عنوان پایگاه اصلی برگزاری برنامه‌های خود انتخاب کرد.»

تلفیق هیئت و مشکات

یکی از بهترین راه‌های انتقال آموزه‌های دینی در جامعه برپای جلسات مذهبی از جمله هیئت است. مسئول هیئت عشاق الائمه می‌گوید: «همواره سعی کرده‌ایم با استفاده درست از ظرفیت جوانان هیئت با چارچوب انقلابی بودن پیش برویم و در اجرای برنامه‌ها منویات رهبر انقلاب در نظر گرفته شود. از این رو جلسات ویژه جوانان در اولویت اول ما قرار گرفت. از طرف دیگر جلسات مشکات که ویژه جوانان برگزار می‌شد از سال ۸۱ با یک استقبال مناسب و حضور اساتید برجسته با هیئت عشاق الائمه تلفیق شد. این کار هم موجبات تقویت و رونق بیشتر حضور جوانان را فراهم آورد.»

همه در خدمت مسجد هستیم

سهیم کردن نوجوانان و جوانان در کارها از نکاتی است که در هیئت عشاق الائمه از دیرباز مورد توجه بوده. باقری در این خصوص می‌گوید: «معمولاً با جوانان کارهای بزرگ‌تر و بیشتری می‌توان انجام داد. بیشتر مواقع آنها انگیزه و نیت‌های بهتری دارند. البته همه ظرفیت‌ها یعنی بسیج، هیئت‌ها و هیئت هر سه در خدمت مسجدند. به همین منظور در دهه اول محرم، شب‌های قدر، یادواره شهدا و طرح نشاط و تعالی که برنامه‌های تفریحی، آموزشی و قرآنی سه ماه تابستان است با همه ظرفیت به میدان می‌آییم تا این فعالیت‌ها و اقدامات درخور شأن محله و مردم برگزار شود. افتخار می‌کنیم که نام خودمان را هیئتی بگذاریم. چون همه بچه‌های هیئت مشغول کار یا تحصیل در سطوح عالی هستند. یکی از نکاتی که هیئت عشاق الائمه آن را دنبال می‌کند مدیریت نسل‌هاست. ما برای ادامه حیات بهتر و حرکت در مدار درست هر روز به فکر استفاده از ظرفیت‌ها و پرورش ظرفیت‌های جوان هستیم چراکه امکان دارد هر تیمی که برمی‌گزینیم بنابر دلایلی افراد مشغول کارهای دیگری شوند و نتوانند آن طور که شایسته است برای مدیریت هیئت وقت بگذارند و ما از این جهت هر روز افراد جدیدتری را جذب می‌کنیم و برای هر بخش هیئت چندین جایگزین پرورش می‌دهیم. البته این کار و هدف به تثبیت مدیریت هیئت و توسعه نقش فرهنگی و تأثیرگذار هیئت کمک می‌کند.»

کانون معنویت

مسجد پنهان چی اولین پایگاه مذهبی بود که سفر به سرزمین نور (راهیان نور) را از مساجد و محلات آغاز کرد. این مسجد اجرای مراسم اعتکاف را جدی می‌گیرد، ماه مبارک رمضان جزء خوانی قرآن را اصل می‌داند و چندسالی هست که مراسم احیای شب نیمه شعبان را برگزار می‌کند. مسئول هیئت عشاق الائمه در خصوص اینکه چقدر هیئت‌ها می‌توانند در رفع معضلات اجتماعی و کاهش مشکلات اجتماعی و خانوادگی مردم تأثیرگذار باشند، می‌گوید: «ما خودمان تجربه کردیم که چقدر هیئت می‌تواند انسان‌ساز باشد و نسل جدید را با معارف غنی آشنا کند. امروز اگر برای نماز خوان کردن جوانی سعی می‌کنیم یا برای احیای امر به معروف و نهی از منکر می‌کوشیم اما اقبالی ندارد ولی در پس همه این کوشش‌ها به راحتی با یک نوحه و روضه امام حسین (علیه السلام) چند جوان پای کار می‌آید که باور آن برای برخی سخت است. جوانانی را که جذب می‌کنیم برایشان جلسات ویژه بصیرت‌افزایی برگزار می‌کنیم. تمام سعی ما جلوگیری از معضلات اجتماعی حداقل در محله خودمان است. از طرفی برای تقویت بنیان خانواده‌ها هم سلسله جلسات ویژه ازدواج و خانواده را برگزار کرده‌ایم. در این راه برای کمک به محرومین و مستضعفین هم اقداماتی داشته‌ایم ولی کارهای خیریه به صورت محدود انجام می‌شود. برای شناخت بیشتر هیئت در فضای مجازی هم تلاش‌هایی کرده‌ایم. ان‌شاءالله روزی شاهد باشیم که مسجد پنهان چی کانون انتشار معنویت باشد.»

۱
۲
۳
۴

نشست خبری پانزدهمین همایش ادبی سوختگان وصل تحت عنوان «کبوتران حرم» ویژه شهدای حادثه تروریستی حله با حضور سعید حدادیان برگزار شد. حدادیان در این نشست با اشاره به تاریخچه‌های اجمالی از دوره‌های مختلف همایش ادبی سوختگان وصل که کار خود را در اولین دوره با موضوع جانبازان شیمیایی شروع کرد، گفت: «مسال با توجه به شهادت جمعی از زائران امام حسین (علیه السلام) در منطقه حله که پس از مراسم اربعین اتفاق افتاد، به این فکر افتادیم که این شهدا مصادیق واقعی سوختگان وصل هستند. بنابراین اهالی قلم نباید بگذارند این حادثه فراموش شود. با سرودن یک بیت شعر یا داستان کوتاه می‌توان به این واقعه پرداخت».

حاشیه‌ها

گفت‌وگوی «چهارده» با امیر عباسی که معتقد است مداحی باید در مسیر اهداف انقلاب باشد

مداح باید خودش را از حاشیه‌ها دور نگه دارد

مجتبی برزگر

مداح جوان پیشرو در خواندن سبک‌های انقلابی و ولایی اول فروردین ۶۰ ماه در محله آزادی به دنیا آمد و از همان دوران کودکی با وجود لکنت زبان، آرزوی نوحه‌خوانی برای امام حسین (علیه السلام) را در دل داشت. امیر عباسی با پارچه‌های سیاه و چادرهای مشکی مادرش در پارکینگ منزلشان هیئت برگزار می‌کرد و نوحه می‌خواند. حتی بارها در بعضی از مجالس به او اجازه خواندن نمی‌دادند اما او از ادامه مسیر ناامید نشد چراکه اعتقاد داشت حضرت اباعبدالله (علیه السلام) او را طلبیده و نوکری‌اش را قبول کرده. به همین خاطر مسیر ستایشگری را در پیش گرفت اما با همراهی دوستان دیگر مثل میثم مطیعی تعریف جدیدی از مداحی حماسی و انقلابی در دانشگاه امام صادق (علیه السلام) ارائه کرد. البته امیر عباسی همیشه به مداحی و عزاداری سنتی توجه دارد و تلفیقی از فضای دیروز و امروز را به عنوان یک سبک نو و تازه ارائه کرده. در آستانه محرم سراغ او رفتیم تا از فضای عزاداری و مداحی سنتی و اعتقاد ویژه به استاد داشتن در ستایشگری برای ما بگوید.

❖ اگر موافق باشید از نخستین مداحی‌ای که کردید آغاز کنیم.

برای اولین بار که برای گرفتن درس‌های اخلاق مداحی خدمت حاج احد خجسته رسیدم فکر می‌کردم حاج‌آقا به من بگوید برو چند بیت بخوان ولی او در برخورد اول به من گفت برو دم در حسینیه را جارو بزن تا میهمانان که می‌آیند تمیز باشد. من آن روز واقعا نتوانستم درک کنم که چرا حاج‌آقا این کار را به من محول کرده ولی الان هرچه بیشتر از عمر نوکری‌ام برای سیدالشهدا (علیه السلام) می‌گذرد اثر آن جارو زدن‌ها را بیشتر در زندگی و مسیر نوکری‌ام احساس می‌کنم.

❖ ایده و فکر انقلابی خواندن از کجا شروع شد و چه خلأیی احساس کردید که به این نوع مداحی رو آوردید؟ این سوال مهمی است که نوع جواب دادن به آن نیز باید خاص باشد. اینکه به من می‌گویند مداح انقلابی، خیلی موافق این تفکیک‌سازی‌ها نیستم. اکثر مداحان ما انقلابی هستند یعنی موقعی که باید موضع می‌گیرند و وظایفشان را انجام می‌دهند شاید یک مقلد سلیقه‌های ما با هم متفاوت است. احساس می‌کردیم در مقوله نهادینه کردن اندیشه‌های انقلابی و رویکردهای ستایشگری به روز تا حدودی کمبودهایی وجود دارد. برای همین ورود کردیم. البته جالب است بدانید نوع مداحی بنده و امثال من همان امتداد مداحی‌های حاج منصور دهه‌های ۷۰ و ۸۰ است. ما همان راه را داریم طی می‌کنیم. حالا با یک مقلد ادبیات جدیدتر و متفاوت‌تر از آن دوران.

❖ استقبال مردم از سبک مداحی شما و آقای مطیعی چگونه بود؟

به نظرم استقبال بسیار خوب بوده و همین که ما احساس کنیم حضرت آقا از ما راضی هستند، برای ما بالاترین دلخوشی است.

❖ شما به احیای عزاداری سنتی و عزاداری همراه با ابتکار و نوآوری رو آوردید. هدفتان از این نوآوری و احیای مداحی سنتی چه بود؟

من سال‌ها مستمع حاج علی‌انسانی بودم. آنجا با نوحه‌های قدیمی و سنتی آشنا شدم و تصمیم گرفتم با قدری نوآوری، ضمن احیای نوحه‌های سنتی و توجه به فضای امروز ستایشگری بسته‌های تلفیقی از فضای دیروز و امروز ستایشگری را ارائه بدهم. خدا را شکر در این عرصه موفق شدم و بسیاری از اساتید هم از این کار ابراز رضایت کردند.

❖ نوحه‌ای که از میان مداحی‌های سنتی به دلتان نشست کدام نوحه بود؟

نوحه‌ای بود که سال ۹۳ با میثم مطیعی ترکیبی اجرا کردیم با این مضمون: «ای نام و نشان من، جان من جهان من، می‌گیرم

حجت‌الاسلام محمدیان، نویسنده کتاب «علی از زبان علی» در مراسم رونمایی از این کتاب گفت: «امیرالمؤمنین (علیه السلام) از همه جهات، ویژه استثنایی و بی‌نظیر است. امیدوارم این اثر مورد توجه آن حضرت قرار بگیرد. البته این کتاب در مقابل عظمت آستان علوی پر کاهی بیش نیست مگر اینکه خود آن حضرت نظر عنایتی داشته باشد. متأسفانه بسیاری از سخنان امیرالمؤمنین (علیه السلام) هنوز به گوش ما نرسیده و بسیاری از آثار درباره آن حضرت هنوز به جوامع شیعی نرسیده‌اند. خداوند روح امام خمینی (علیه السلام) را متعالی کند که نهج‌البلاده پس از انقلاب اسلامی شناخته شد و مردم با آن انس گرفتند».

اهمیت عزاداری سنّتی

یکی از نکاتی که به قول اساتید بزرگی مثل حاج غلامرضا سازگار به ورطه فراموشی سپرده شده، عزاداری و مداحی سنّتی است. خواندن شعرهای بدون مایه و محتوا، عدم توجه به سند معتبر مقتل‌ها و روضه‌ها و سبک‌های مدرن متکی به ترانه‌های غربی آفت‌ها و آسیب‌های پرداختن به عزاداری نوین است. البته برخی از مداحان ما در همین فضا آثار زیبا و غنی هم ارائه می‌دهند. با تلفیق عزاداری سنّتی و نوآوری و ابتکار در فضای امروز، بسته‌های از ستایشگری پر محتوا را به مستمعین خود ارائه می‌دهند. یکی از این تلاشگران امیر عباسی است که با اشاره به تفاوت عزاداری سنّتی و نوآوری در عزاداری و اینکه چقدر امروز به عزاداری سنّتی نیاز داریم و چه ثمرات و برکاتی را برای هیئت‌های مذهبی ما به دنبال دارد، می‌گوید: «عزاداری نوین و سنّتی در ظاهر و ساختار تفاوت دارند ولی در اصول یکی هستند. در عزاداری نوین اگر اصول را رعایت کنیم و پیام نهضت عاشورا را برسانیم چه بسا کامل‌تر و بهتر به سمع و نظر مخاطبان می‌رسد. ما در قبال روشننگری هیئت‌های مذهبی کشور وظیفه داریم. البته من به آینده توجه و پیگیری مجدانه عزاداری و مداحی سنّتی امید بسیاری دارم که آرام آرام احیا و تقویت شود و قشر جوان بتوانند دوباره این نوحه‌های ارزشمند را بخوانند و بر ماندگاری‌اش بیفزایند. البته از راه‌های ترغیب انگیزه در میان نسل جدید، فرهنگ‌سازی عزاداری و مداحی سنّتی است. فرهنگ‌سازی هم با یک سال و دو سال محقق نمی‌شود. باید به صورت مستمر به آن پرداخت که یقین دارم به موفقیت دست پیدا خواهیم کرد».

احترامش بجا بود اما چرا امام این همه سختی را به جان خرید؟ برای اینکه بیان حق و مبارزه با استکبار آن زمان را به عافیت‌طلبی ترجیح داد؛ عافیت‌طلبی‌ای که امروز برای جامعه ما یک معضل است و متأسفانه بسیاری از افراد نه تنها از بیان مباحث انقلابی در هیئت‌ها دوری می‌کنند بلکه سعی دارند کسانی را هم که در این زمینه فعالند به هر طریقی از این کار نهی کنند ولی ما معتقدیم راه درستی را انتخاب کرده‌ایم و طبق فرمایش امام خمینی (علیه السلام) ما ملت گریه سیاسی هستیم.

چقدر لازم است که مداحین در هیئت‌ها حرف‌های سیاسی بزنند و مباحث انتقادی مورد نظرشان را مطرح کنند؟ سیاست ما آمیخته با دیانت ماست و به نظر بنده مطرح کردن مباحثی که عرض شد از احتیاجات مجالس اهل بیت (علیهم السلام) است ولی متأسفانه استفاده از الفاظ نامتعارف روی منبر مجلس امام حسین (علیه السلام) یکی از بزرگ‌ترین آفات عرصه مداحی است که ذهنیت بدی را برای بسیاری از مستمعین ایجاد می‌کند. این ادبیات طوری جلوه می‌کند که حرف درست آن گوینده را در ذهن عوام غلط نشان می‌دهد. الان زمانه، زمانه رسانه است و باید مباحث را با منطق، استدلال و در قالب هنری آمیخته با معنویت بیان کرد. ممکن است ما با اصل حرف این گویندگان موافق باشیم ولی با حرف‌های نامتعارف و نسبت‌های بد به این و آن دادن موافق نیستیم.

در آستانه ماه محرم فکر می‌کنید هیئت‌ها باید در راستای چه موازینی حرکت کنند؟ مثلاً مداحان مداحی و سخنرانان به وعظ خود بپردازند تا به مدار اهداف قیام عاشورا نزدیک شوند.

الان ما با یک دوگانگی روبه‌رو هستیم. یک فرهنگ به ظاهر عاشورایی که آمریکا و غرب پول می‌دهند و یک سری افراد دانسته یا نادانسته آن را ترویج می‌کنند و به جای اینکه مبلغ دین اسلام باشند، آگاهانه یا ناآگاهانه تیشه به ریشه اسلام عزیز می‌زنند و از آن طرف یک فرهنگ عاشورایی که فردی مثل محسن حججی آن را قبول داشت؛ همان فرهنگی که حضرت امام (علیه السلام) و حضرت آقا به ما آموختند، نه آموزه‌های اسلام آمریکایی و تشیع انگلیسی. ما باید یکی از این دو راه را انتخاب کنیم. خون محسن حججی راه را برای همه روشن کرد. امیدوارم همه ما در هر جایگاهی که هستیم سرباز اسلام، مکتب قرآن و اهل بیت (علیهم السلام) باشیم که بالاتر از این سعادت نیست و این میسر نمی‌شود مگر با پیروی از ولی فقیه. این اعتقاد حججی و حججی‌هاست که با فدا کردن جانشان صدق گفتار و اعتقادشان را به عالم نشان دادند.

سراغت، می‌گیرم ز داغت». همه این نوحه‌ها موفق بودند.

اساتید شما چه کسانی بودند؟

حاج احد خجسته، حاج رسول فیضی، حاج حسین فیضی، حاج علی انسانی، حاج سعید حدادیان و حاج علی قربانی.

فکر می‌کنید از این اساتید چه نکته مهمی یاد گرفته‌اید که برای نسل جوان مداح امروزی کاربرد دارد؟ همه اساتید ما این نکته را متذکر شده‌اند که اگر کار برای خدا و اهل بیت (علیهم السلام) باشد برکت می‌آورد، نه برای اینکه امیر عباسی بزرگ شود و به اصطلاح وجه‌های پیدا کند.

با توجه به استقبال جوانان ما از فضای ستایشگری فکر می‌کنید چه معیارهایی برای مداح شدن وجود دارد؟ اول اینکه انسان باید استعدادها بالقوه‌اش را داشته باشد و آنها را در جهت بالفعل شدن قرار دهد. این نکته به عنوان نیاز اصلی مطرح است. اینکه از گناه باید دوری کند. ما نمی‌توانیم هم مداح باشیم، هم گناه مرتکب شویم. مداح باید یک‌سری اصول را رعایت کند و خودش را از حاشیه‌ها دور نگاهدارد. در عین حال دوری از گناه برای یک مداح حائز اهمیت است که بتواند بهتر نوکری کند؛ اینکه توسل به اهل بیت (علیهم السلام) داشته باشد. متأسفانه الان توسل به اهل بیت خیلی کم‌رنگ شده. قشر نوجوان و جوان ما باید ارتباط قلبی‌شان با اهل بیت را بیشتر کنند و با استعدادهایی که دارند این فضا را رونق دهند. امیدوارم در این مسیر موفق شوند.

به نظر شما کدام بخش از منویات مقام معظم رهبری در خصوص مداحی و روضه‌خوانی مغفول مانده و باید بیشتر مورد توجه قرار بگیرد؟

دغدغه‌ای که حضرت آقا همیشه روی آن بحث دارند اشعار است که هنوز تا حدودی مغفول مانده. ما باید در اشعار و نوحه‌ها به آیات و روایات و مسائل دنیای اسلام بپردازیم. هر چند کارهای خوبی صورت گرفته ولی به نظر حقیر کافی نیست. دشمن به خوبی فهمیده که مهم‌ترین و سریع‌ترین راه رسیدن به اهدافش در زمینه فرهنگی، استفاده از ظرفیت هیئت‌های مذهبی است و شدیداً در این راه هزینه می‌کند اما متأسفانه ما تا حالا در هیئت‌هایمان کار فرهنگی مناسب و چشمگیری نکرده‌ایم و بیشتر از اصل مطلب، به حواشی پرداخته‌ایم. نسل جدید دیگر هر روضه و هر روایت ضعیفی را از وعظ و مداحان قبول نمی‌کند و مطالب باید به صورت هنری و منطقی به مخاطب عرضه شوند. ما باید جریان گفت‌وگو عاشورایی را در هیئت‌ها تقویت کنیم که مباحث ضداستکباری، شهدا و ولایت در آن می‌گنجد و باید به سمتی پیش برویم که دیدگاه‌های مقام معظم رهبری درباره مداحی را در عرصه عملی محقق کنیم.

گفته می‌شود مداحی به سمتی می‌رود که عده‌ای برای چهره شدن و کسب منفعت مالی سراغ این جریان آمده‌اند.

به چه صورت می‌توان از توسعه این نوع رویکرد در حوزه مداحی جلوگیری کرد که یک نوع پالایش انجام شود؟ اینها مسائلی است که بزرگان و پیشکسوتان این عرصه باید در موردش صحبت کنند و نظر بدهند.

چرا می‌گویند مداح بیش از سخنران باید عالم به زمان باشد؟

بیش از سخنرانان را نشنیده بودم ولی به هر حال چون مداحین محل رجوع بسیاری از افراد هستند یقیناً باید به مسائل روز آگاه باشند که این در موضع‌گیری‌ها و بصیرت‌افزایی آنها کمک می‌کند.

به نظر شما بیان مباحث سیاسی در هیئت‌های مذهبی چه لزومی دارد؟

ما دنبال سیاسی کاری نیستیم اما معتقدیم مفاهیمی مانند مقاومت اسلامی، مضامین ضداستکباری، شهدا، امام و رهبری باید در مجالس مذهبی مطرح شوند که متأسفانه در بعضی از هیئت‌ها اینها گفته نمی‌شود! با نگاه به قیام امام حسین (علیه السلام) متوجه می‌شویم که اگر آن حضرت در مدینه مانده بود، مقام، آسایش و

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰

محمد اسفندیاری، عضو هیئت علمی بنیاد دعبیل گفت: «مهم‌ترین اولویت پژوهش و نگارش درباره امام حسین (علیه السلام) دستیابی به اجتهاد تاریخی به معنای تمام کلمه است. کتاب‌های مقاتل متعددی که تاکنون برای امام حسین نوشته شده هیچ‌کدام دارای اجتهاد تاریخی نیستند و ما اصلا اجتهاد تاریخی نداریم. بسیاری از کتاب‌های تاریخی ما به معنای دقیق کلمه تاریخ محسوب نمی‌شوند بلکه داستانیند. شرط نگارش کتاب تاریخی، دستیابی به اجتهاد تاریخی است. چنانچه فقها دارای اجتهاد فقهی و فقه‌الاحکام هستند. تاریخ‌نویسان ما نیز باید دارای اجتهاد تاریخی و فقه‌التاریخ باشند».

به این خصوصیت ویژه برسند. مداحان هم باید تزکیه نفس را فرا بگیرند تا نفس‌شان مؤثر واقع شود. اگر این تزکیه نفس نهادینه نشود مداحی آنها شبیه به یک های و هوی ظاهری خواهد بود.

● **از سوادری که برای یک میاندار مهم است دودمه است. سز ماندگاری دودمه‌های قدیمی مثل «بر مشامم می‌رسد هر لحظه بوی کر بلا» یا «ای ساقی لب تشنگان» چه بوده و چگونه است که بعد از ده‌ها سال و بلکه یک قرن در اذهان مردم باقی مانده‌اند اما بسیاری از دودمه‌ها تنها متعلق به یک محرم هستند و ماندگاری ندارند؟**

همه اینها برمی‌گردد به کسانی که توانسته‌اند چنین آثار ارزشمندی را بیان کنند. افرادی مثل مرحوم ناظم مرده را زنده می‌کرد. زمانی که نفس حق باشد مثل برخی از سبک‌ها که شما می‌بینید جاودانه می‌شود. مانند «بر مشامم می‌رسد هر لحظه بوی کر بلا».

● **تعریف شما از نوکری برای اهل بیت (علیهم السلام) چیست و نوکری اهل بیت چه نسبتی با بندگی خدا دارد؟**

کسانی که در دستگاه امام حسین (علیه السلام) می‌خواهند به جایی برسند باید حضرت ابوالفضل (علیه السلام) را الگوی خود قرار دهند آن حضرت سوی اینک فرزند امیرالمؤمنین (علیه السلام) بود، به خاطر ادب و تواضع بلامنازعه به این جایگاه والا و مقام عالی رسید اما همیشه خودش را خاکسار امام حسین (علیه السلام) می‌دانست. اگر در دستگاه امام حسین خاکسار باشی و خودت را کوچک بدانی، قطعا به همه جا می‌رسی.

● **شما رفاقت دیرینه‌ای با مداحانی همچون حاج منصور ارضی، محمدرضا طاهری و حسین سازور دارید. از کجا و کی با این عزیزان آشنا شدید؟**

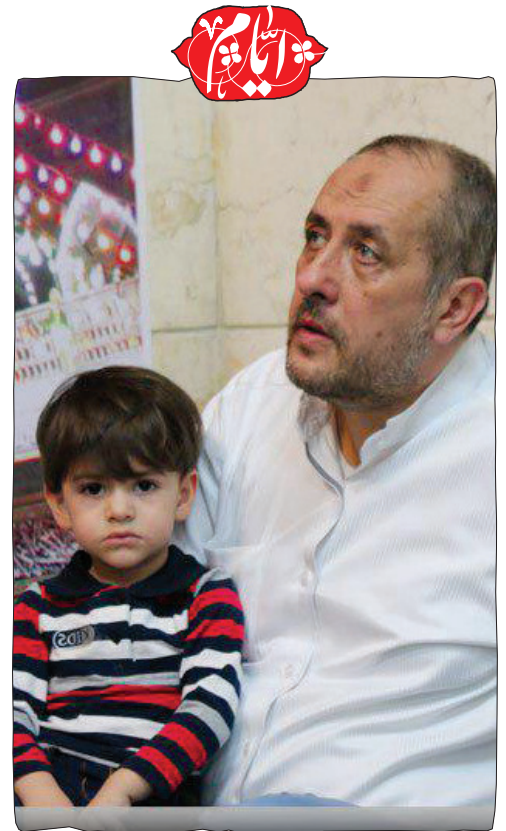
زمان جنگ هیئت به نام «مکتب‌الائمه» برپا می‌شد که مداح اصلی آن حاج مرتضی طاهری بود. محمود کریمی و سعید حدادیان هم به اعتبار و جایگاه حاج مرتضی به این هیئت می‌آمدند و می‌خواندند. چهارشنبه صبح‌ها این هیئت به صورت سیار از شرق و غرب تهران تا وسط‌های شهر به منازل دوستان می‌رفت و رونق خوبی داشت. این هیئت مدیری هم داشت که در قرارگاه رمضان بود. گاهی اوقات پنجشنبه‌ها هیئت در قرارگاه رمضان برگزار می‌شد و از اینجا مداح می‌بردیم و در غرب کشور هم پرچم این هیئت برافراشته می‌شد. سال ۶۱ زمانی که در دادگاه انقلاب مشغول کار بودم، جسته و گریخته در مناجات دعای کمیل حاج منصور که در حرم حضرت عبدالعظیم (علیه السلام) برگزار می‌شد شرکت می‌کردم. خدا رحمت کند شهید حسین فیاض‌بخش را که از قدیمی‌های هیئت حسین جان بود. با هم به هیئت می‌رفتیم. آرام آرام این حضورها پررنگ شد و به فعالیت در جلسات هفتگی رسید. محمدرضا طاهری در هیئت‌های حسین جان، مکتب‌الائمه و رهروان شهدا خیلی جدی حضور پیدا می‌کرد. حسین سازور هم صبح‌ها زیارت عاشورا داشت و بعضا با محسن سلیمی به آنجا می‌رفتیم.

● **چه شد که در این مسیر میاندار شدید؟**

ابتدا در جلسات می‌خواندم و مداح بودم. خدا رحمت کند مجید سبب‌سرخ‌ری را. با او هیئتی در محل داشتیم به نام «یا حسین» که در آن می‌خواندم. مرحوم حاج حسن گودرزی هم حکم استادی به گردن من داشت و در باب ستایشگری توصیه‌های زیادی به من کرد. مدتی که خواندم احساس کردم مداحی کردن وظیفه من نیست. چون در دستگاه امام حسین (علیه السلام) بالاترین رتبه، مداحی و ذاکری اهل بیت (علیهم السلام) است. نه اینکه نمی‌توانستم بخوانم. اتفاقا خوب هم می‌خواندم. در مقطعی در هیئت رهروان شهدا در اعیاد می‌خواندم اما احساس کردم در سمت مجلس گرم کردن و میانداری مثمرتر می‌توانم ظاهر شوم. البته در اصل هرچه آنها خواهند می‌شود و خودشان هم بنده را به این سمت هدایت کرده‌اند. به نظر من هر کسی در هر بخشی که می‌تواند خوب نوکری کند همان کار را به عهده بگیرد. در این صورت اهل بیت از او راضی می‌شوند. همه چیز بستگی به احساس خود فرد دارد.

● **عده‌ای فکر می‌کنند کسی که میاندار است روحیه خشن و توأم با تحکم دارد. از آداب و احکام میانداری برای ما بگویید.**

اتفاقا میاندار باید در عین جذابیت، روحیه لطیفی داشته باشد اما به هر حال چون جنس میانداری جنسی است که باید فریاد بزند و با داد و فریاد خود مجلس و مستمع را هدایت کند و مخاطب بداند کی باید دو دست سینه بزند، کی تک دست سینه بزند و کی شور داشته باشد. وگرنه میاندارها باید در اخلاق، رفتار، کردار و گریه کردن حرف اول را بزنند. بعضی از هیئت‌ها این‌طور شده‌اند که وقتی واعظ منبر می‌رود مستمعین یا دیر می‌آیند یا دم در هستند و استقبال خوبی انجام نمی‌شود و وقتی مداح شروع می‌کند، جایی برای نشستن در هیئت نیست. بنابراین میاندار باید از ابتدا در هیئت حضور داشته و برای غنی شدن هیئت و توجه به معرفت‌افزایی و تقویت شعور حسینی توصیه‌هایی به مستمعین داشته باشد. به خاطر همین میاندارها باید برای تزکیه نفس خود تلاش کنند و بیش از دیگر قسمت‌های هیئت

گفت و گو با مجتبی توسلی که سال‌ها در هیئت میانداری می‌کند

تزکیه نفس لازمه هیئتی‌هاست

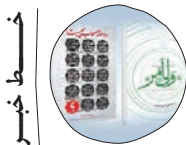
سیدمحمدحسین خانیان

۳۱ تیرماه ۴۰ در خیابان آب‌منگل تهران به دنیا آمد. اولین جایی که فعالیت قرآنی خودش را در آنجا آغاز کرد هیئت جوانان صالحین بود. سیدکاظم بحرینی استاد قرآن هیئت بود و قرآن را آموزش می‌داد. در آخر شب هم روضه‌خوانی را به نوجوانان و جوانان هیئت می‌آموخت. زمانی که این هیئت برپا بود و فعالیت‌های فرهنگی انجام می‌داد ایران تحت خفقان و ظلم طاغوتیان قرار داشت. آرام آرام با حضور فعالانه پدرش در این عرصه‌ها که از اعضای حزب مؤتلفه بود با هیئت بیشتر انس گرفت و به تعبیر خودش عشق به اهل بیت (علیهم السلام) با پوست و گوشتش آمیخته شد. مجتبی توسلی که در هیئت‌های «حسین جان»، «مکتب‌الائمه»، «پیروان شهدا»، «موج الحسین (علیه السلام)»، «مکتب‌الزهرا (علیه السلام)» و «مسجد اراک» میانداری کرده امیدوار است روزی را ببیند که همه هیئت‌ها در موازین و چارچوب درست خودشان حرکت کنند و امام عصر (علیه السلام) از عملکردشان راضی و خشنود باشد.

پیرغلامان هرچه بیشتر می‌سوزند و خاک می‌خورند تأثیر بیشتری در مجلس می‌گذارند. مجتبی توسلی در خصوص اینکه چطور این اتفاق می‌افتد و دستگاه امام حسین (علیه السلام) چه چیزی دارد که هر کس در این وادی هرچه خاک می‌خورد نفسش تأثیرگذارتر می‌شود، می‌گوید: «امام حسین (علیه السلام) به مرحله‌ای از آزمون الهی رسید و همه هستی‌اش را در طبق اخلاص گذاشت و در راه خدا تقدیم کرد. خدا هم برای او سنگ تمام گذاشت. تقریبا ۱۴۰۰ سال است که محرم می‌آید و هنوز برای ما تازگی دارد. هیچ چیز آن تکراری نیست. مثل قرآن که زنده و پویاست. هر کس در این دستگاه نوکری با اخلاص داشته باشد جاودانه است. در حقیقت محبت اهل بیت به خصوص سیدالشهدا (علیه السلام) برای همیشه جاودانه است».

مراسم رونمایی از دو کتاب «روضه اصحاب چیست؟» و «مسلم ولی امر است» از جدیدترین کتب منتشر شده توسط انتشارات مرکز تحقیقات بسیج دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام) که توسط حجت‌الاسلام سیدعلی اصغر علوی نوشته شده در آستانه آغاز ماه محرم برپا شد. حجت‌الاسلام علوی تاکنون چندین اثر با عنوان «زیر خیمه حسین (علیه‌السلام)» «گنبد مستجاب»، «تنها علاج»، «امضای کوچک» و «مبانی مدیریت عاشورایی» را به رشته تحریر درآورده که توسط نشر سدید منتشر و عرضه شده‌اند.

محرمانه

گفت‌وگو با میثم نادی، مداح و شاعر اهل بیت (علیهم‌السلام)

شاعر آیینی باید دین‌شناس باشد

سعید سعیدی

«یک مداح هرگز نمی‌تواند با شعر و شاعری و ادبیات بیگانه باشد. برای همین طبیعی است از همان ابتدا که دست به میکروفن شدم شب و روزم با شعر و ادبیات سپری شد». اینها بخشی از گفته‌های میثم نادی است که علاوه بر مداحی، توانسته با عشق به اهل بیت (علیهم‌السلام) در کسوت شاعری هم ارادت خود را نسبت به ائمه ابرار کند. اگر با ما در این گفت‌وگو همراه شوید می‌توانید با این شاعر اهل بیت بیشتر آشنا شوید.

چه عواملی در موفقیت یک شاعر آیینی می‌تواند مؤثر باشد؟

شاعر آیینی باید همزمان با اینکه دیندار و دین‌شناس باشد، درد فرهنگی هم داشته باشد. اصولاً نمی‌توانید اسم شاعر را روی خودتان بگذارید اما نسبت به اطراف و جامعه خود بی‌تفاوت باشید. این مدل با روحیه احساسی شاعرانه همگن نیست. شاعر آیینی یکی از پل‌های آشتی و ارتباط مخلوق با خالق است و می‌تواند حتی با یک بیت خالصانه و دردمندانه، انقلابی درون خواننده اشعارش ایجاد کند. به نظر من اگر این دو عامل (دینداری و دغدغه‌مند بودن) با هم جمع و به فنون شاعری افزوده شود موفقیت‌های بسیاری را در پی خواهد داشت. کما اینکه در سال‌های اخیر می‌بینیم شاعران جوان آیینی شعرهایشان بعضاً جریان‌ساز هم شده‌اند.

از تباطاتان با جامعه مداحان چطور است و آیا با مداحان همکاری دارید؟ اگر جوانتان به است برای محرم امسال چه برنامه‌هایی دارید؟

طبیعی است که به واسطه کسوت نوکری، اصولاً زندگی ما با هیئت و مداح و شاعر در هم تنیده شده است. مطلع هستم که حقیر سال‌ها علاوه بر شاگردی مستقیم حاج سعید حدادیان، با او همسایه بودم و در واقع در یک منزل زندگی می‌کردیم. آن سال‌ها در موارد متعددی سبک‌هایی می‌ساختم که بعضاً حتی قبل از اینکه خودم آنها را بخوانم، ابتدا به او می‌دادم و پس از ارائه حاج سعید، آن را در مجالسم می‌خواندم. یادم می‌آید در یکی از سال‌ها به مناسبت میلاد سه مولود شعبان سبک هیجانی زیبایی کار شد که حاج سعید در شب ولادت حضرت عباس (علیه‌السلام) هم از سبک و هم از شعر که روی آن گذاشته شده بود شدیداً لذت برد و ۵۰ هزار تومان به من صله داد. با سایر مداحان به ویژه جوانان هم‌رده از تباطات خوب و نزدیکی دارم. اتفاقاً جالب است که برایتان بگویم امروز تعداد قابل توجهی از مداحان کشور به ویژه در تهران و برخی شهرستان‌ها که حقیر با آنها ارتباط دارم، یا ابتدا شاعر بوده‌اند و بعد در کسوت مداحی درآمده‌اند یا همزمان در هر دو مقوله فعالیت داشته‌اند. محرم امسال هم مانند سال‌های گذشته در مجالسی که از

اگر موافق باشید در ابتدای مصاحبه از خودتان شروع کنیم.

من متولد کرج هستم اما اکثر سال‌های زندگی‌ام را در تهران سپری کرده‌ام. رشته تحصیلی من تکنولوژی آموزشی بود اما اکنون دانشجوی کارشناسی هستم و در رشته‌های دیگر ادامه تحصیل می‌دهم. همین ابتدا عرض کنم که اگر حضرت ارباب مرا به عنوان نوکر روسیاه خود بپذیرد، بیشتر حقیر را به عنوان یک ذاکر و در کسوت مداح می‌شناسند.

جرقه شاعر شدن از چه زمانی زده شد؟

یک مداح هرگز نمی‌تواند با فضای شعر و شاعری و ادبیات بیگانه باشد. لذا طبیعی است از همان ابتدا که دست به میکروفن شدم، شب و روزم با شعر و ادبیات سپری شد. به جهت مشغولیتی که در حوزه ستایشگری دارم و به دلیل کم‌توجهی‌ها و بعضاً تنبلی و کوتاهی در فضای شعر و شاعری آن طور که بایسته و شایسته است نتوانستم به توفیقاتی دست یابم اما غزل، ترکیبند و دوبیتی‌هایی به من عنایت شده علاوه بر این تقریباً اکثر نوحه‌ها، شورها و زمزمه‌هایی را که می‌خوانم، چه در قالب سبک‌سازی و چه در قالب شعر از تولید به مصرف بوده بنابراین بیشتر در قالب هیئتی و سپس به صورت مختصر در فضای آیینی به صورت محدود سعی کرده‌ام دست‌هایم را در آن گسترانم.

ویژگی اصلی شعر آیینی چیست و شعر آیینی چه تفاوت‌هایی با شعر هیئت دارد؟

قطعاً میان شعر آیینی و شعر هیئت تفاوت‌هایی در فرم، محتوا و مخاطب وجود دارد. به نظرم هر شعری که در آن رگه‌هایی از عرفان، مباحث دینی، توصیه‌های اخلاقی، نوع متعالی از رفتار انسانی و... وجود داشته باشد می‌تواند در رده شعر آیینی قرار بگیرد. شاید یک شعر پدیده را که در آن سفارش‌ها و وصیت‌هایی به فرزندان صورت گرفته هم بتوان شعر آیینی دانست اما شعر هیئت همان گونه که از اسمش پیداست در هدفگذاری متفاوت است و مخاطب خاص و محدودتری دارد. اگر بخواهم جمع‌بندی داشته باشم، هر شعر هیئتی می‌تواند یک شعر آیینی هم محسوب شود اما بالعکس آن ممکن نیست. فرم شعر هیئت هم بعضاً تفاوت‌هایی با شعر آیینی دارد. شاید بتوان گفت شعر هیئت قدری روان‌تر، همه‌فهم‌تر و بعضاً جنبه روایی‌تری نسبت به شعر آیینی دارد.

استقبال از شهید حججی در آستانه محرم

حال و هوای حرم سمت سر افتاده است
باز دل مضطربم در شرر افتاده است
نال هله من معین خواب ز چشمم گرفت
نامه مرد غریب در گذر افتاده است
کیست بپرسد ز من شکوه تو از کجاست
کیست بداند چرا دیده تر افتاده است
قافله می‌آید و می‌رود و همچنان
در وسط عقل و عشق جنگ در افتاده است
باز کیان عجم حافظ مختار شد
بین عرب با عجم مرز و افتاده است
معجزه چشم چیست، بردن دل تا جنون
طالع اهل جنون در سحر افتاده است
مثل زهیر بن قین برق نگاه تو را
هر که گرفتار شد در به در افتاده است
رهر و گم کرده راه، عاشق دل‌باخته
راز و نیازش چنین مختصر افتاده است
تازه شهیدای بگو خانه معشوق کو
گفت همانجا که سر بیشتر افتاده است

کتاب «ولایت الهیه؛ جایگاه امام در نظام خلقت» از سلسله مباحث امام‌شناسی آیت‌الله سیدمحمد مهدی میرباقری از سوی نشر تمدن نوین اسلامی منتشر شد. گفتارهای سیدمحمد مهدی میرباقری در این مجموعه بر چند محور کلی استوار است که عبارتند از: ۱. ضرورت امام‌شناسی از منظر آیات و روایات ۲. امام؛ محور تحقیق توحید در جامعه، تاریخ و تکوین ۳. پیامدها و نتایج جریان امامت در عالم ۴. حق امامت؛ محور جعل و استیفای حقوق مخلوقات ۵. ولایت امام؛ پایگاه تعریف خیر و شر ۶. رابطه معرفه الله و معرفه الامام.

سجده شریف

فضیلت پوشیدن لباس مشکی در محرم

هنوز ماه محرم از راه نرسیده پرچم‌های سیاه بر سردر خانه‌ها اویزان می‌شود و بازار لباس‌های مشکی رونق می‌گیرد. خیلی از افراد در ماه محرم کمتر لباس رنگی می‌پوشند و پیراهن مشکی بر تن می‌کنند تا از این طریق ارادت خود را به شهادت مظلومانه امام حسین (علیه السلام) و یارانش ابراز کنند اما قطعاً این کار مانند بسیاری از کارها آدابی دارد که شاید جالب باشد آن را بدانیم. در این بین دو دیدگاه وجود دارد: دیدگاه اول نظر کسانی است که با عشق و علاقه و صف‌ناپذیری در ایام محرم و صفر لباس سیاه به تن کرده و بیرق‌های مشکی بر سردر منازل خود نصب می‌کنند و معتقدند این لباس اظهار حزن و همدردی با عترت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) است. دیدگاه دوم نظر کسانی است که می‌گویند پوشیدن لباس سیاه مفهوم چندانی ندارد و به نوعی تحت تأثیر القائلات و تفکرات روشنفکرمانه قرار گرفته است. نکته قابل توجه این است که عده‌ای از فقها قائلند پوشیدن لباس مشکی در عزاداری امام حسین (علیه السلام) از حکم کراهت پوشیدن لباس مشکی مستثنی است و پوشیدن آن در عزاداری امام حسین (علیه السلام) کراهت ندارد. آنها علت کراهت را این‌گونه بیان کرده‌اند: «پوشیدن لباس مشکی در ایام وفات ائمه خصوصاً در ایام محرم و صفر اظهار محبت به ساحت مقدس اهل بیت (علیهم السلام) است. شیعیان و محبین آن بزرگواران با به تن کردن جامه سیاه، حزن و اندوه خود را ابراز کرده و به سفارش ائمه که فرموده‌اند شیعیان در حزن ما محزونند عمل می‌کنند».

نشانی

با «حسین حسین» داریم پیر می‌شویم

یکی از سنت‌های زیبای هیئت‌های قدیمی گرفتن عکس یادگاری با کتیبه و پرچم هیئت بوده که در این سال‌ها فراموش شده است. پیشنهاد می‌کنیم دست به کار شوید و پس از پایان مجلس تان یک عکس یادگاری دسته‌جمعی بگیرید و برای «چهارده» ایمیل کنید تا در همین صفحه منتشر شود.
qudsonline14@gmail.com

مجتمع فرهنگی مذهبی مسجد و حسینیه حضرت ابوالفضل (علیه السلام) روستای ایرج، هیئت انصار المهدی (علیهم السلام)

یاربند

مناجاتنامه

* خدایا! فتنه فزونی گرفته، بلا بزرگ شده و آزمایش شدت یافته است. خدایا! اسرار هویدا شده و رازها برملا شده و پرده‌ها افتاده است. خدایا! زمین تنگی می‌کند و آسمان خودداری.

* خدایا! در این حال و روز، شکایت جز به تو به کجا می‌توان برد؟ جز بر زانوی تو سر بر کجا می‌توان نهاد؟ جز به ریسمان تو به کجا می‌توان آویخت؟ جز در پناه تو کجا می‌توان سسکی گزید و جز بر تو، بر که می‌توان تکیه کرد؟

* خدایا! در سختی و آسانی تکیه‌گاه جز تو کیست و پناهگاه جز سایه‌سار مهر تو کجاست؟

* خدایا! تو را به حق عزیزان سوگند که باران گشایش‌ت را بر ما ببار و از آستان فرجت نسیمی بر دل‌های خسته جاری کن.

سیدمهدی شجاعی

پیشرو

اپلیکیشن

شناخت امام حسین (علیه السلام)

«شناخت امام حسین (علیه السلام) نام نرم‌افزاری دربار شهادت امام سوم شیعیان و یارانش است. از جمله امکانات این نرم‌افزار می‌توان به مواردی همچون آشنایی با زندگی امام حسین (علیه السلام)، آشنایی با مدیریت امام حسین (علیه السلام)، شفاعت امام حسین (علیه السلام)، احکام عزاداری و عزاداری حقیقی و انتظار و ادبیات عاشورایی، آموزه‌های عاشورایی، عاشورا از نگاه دیگران، آسیب‌شناسی عزاداری و... اشاره کرد. کافی است این برنامه را روی تلفن همراه خود نصب کنید تا از این امکانات بهره‌مند شوید».

کتاب

شهید عشق

تا نامی از حسین بن علی (علیه السلام) برده می‌شود، دل هر آزاده‌ای به لرزه می‌افتد. فرقی نمی‌کند مسلمان باشی یا مسیحی، بودایی باشی یا هندو چرا که این درد بی‌نهایت جغرافیا ندارد. کتاب «شهید عشق» به وسیله یک نویسنده ترکیه‌ای به نام احمد تورگوت به رشته تحریر درآمده و توسط اسماعیل بندی‌داریان، دریا توره و محمد فروهر ترجمه شده این کتاب تاکنون در ترکیه ۲۵۰ هزار نسخه فروخته و جلد نخست از سه‌گانه نویسنده در این زمینه به شمار می‌رود. به گفته نویسنده، این رمان ابتدا به منظور یک سناریوی تلویزیونی نوشته شد اما بعداً تصمیم گرفته شد آن را تبدیل به رمان کنند. طرح این رمان از آغاز مرگ معاویه شروع می‌شود و با پایان حادثه کربلا و حضور اهل بیت در مدینه به اتمام می‌رسد.

کانال تلگرام

Madh_ir

روزهای پایانی ماه ذی‌الحجه که از راه می‌رسد دیگر همه نواهایی که شنیده می‌شوند محرمی هستند و هر کسی سعی می‌کند در این ایام نوحه‌ها و روضه‌خوانی‌های مداحان مورد علاقه‌اش را در تلفن همراه یا رایانه خود ذخیره کند تا همیشه همراهش باشد. از این رو در این بخش، کانال تلگرامی را برایتان معرفی می‌کنیم که با عضویت در آن می‌توانید به گلچینی از دلنشین‌ترین مداحی‌ها و نواهای محرم گوش دهید. برای عضویت در این کانال کافی است آیدی @Madh_ir را وارد کنید تا از نواهای زیبا و دلنشین منتشر شده در آن بهره‌مند شوید.

چهارده

چهارده + ضمیمه هفتگی روزنامه قدس

ویژه هیئت‌ها و محافل مذهبی
مدیر مسئول: ایمان شمسایی

دبیر ویژه‌نامه: رضا صیادی
طراح ناواره: محمد صدیقی

با همکاری مؤسسه فرهنگی هنری عقیق www.aghigh.ir